

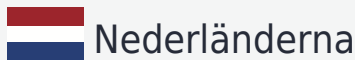
[Hem](#) > ... > [Familjefrågor Och Arv](#) > [Skilsmässa Och Hemskillnad](#) > [Netherlands](#)

Skilsmässa och hemskillnad

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Vilka krav måste vara uppfyllda för att makarna ska kunna få en dom på äktenskapsskillnad?

Skilsmässa kan inges av båda makarna tillsammans (gemensam ansökan) eller av en av makarna (ensidig ansökan). I båda fallen måste förfarandet inledas genom ingivande av en ansökan (*verzoekschrift*) (se fråga 11).

Vid skilsmässoförfaranden, oavsett om de inletts gemensamt eller ensidigt, måste makarna företrädas av en advokat. Skilsmässoförfaranden handläggs av distriktsdomstolen (*rechtbank*) på den ort där de sökande eller sökanden har sin hemvist. Man kan ansöka om äktenskapsskillnad när som helst efter det att äktenskapet ingåtts. Det finns inget krav på att makarna ska ha varit gifta en viss tidsperiod. Äktenskapsskillnaden blir giltig genom att domen förs in i folkbokföringsregistret (*registers van de burgerlijke stand*). Domen kan inte registreras förrän den har vunnit laga kraft och inte kan överklagas längre. Registreringen av äktenskapsskillnaden måste göras inom sex månader från det att domen vunnit laga kraft, annars är domen inte längre gällande och registrering kan inte längre ske. Om äktenskapet har ingåtts utomlands och det utländska äktenskapsbeviset inte har registrerats i det nederländska folkbokföringsregistret registreras den nederländska domstolens dom om äktenskapsskillnad i det särskilda folkbokföringsregistret i kommunen Haag.

2 På vilka grunder kan man få äktenskapsskillnad?

Det finns bara en grund för äktenskapsskillnad i Nederländerna: djup och varaktig söndring i äktenskapet. Det är fråga om varaktig söndring om det har blivit omöjligt för makarna att fortsätta leva tillsammans och det inte finns några utsikter till att de ska återgå till ett normalt äktenskapligt förhållande. Vid en ensidig ansökan måste den av makarna som ansöker om äktenskapsskillnad åberopa att det är fråga om djup och varaktig söndring och bevisa detta om den andra maken förnekar det. Domstolen avgör om det är fråga om djup och varaktig söndring eller inte. Vid en gemensam ansökan beviljas äktenskapsskillnad om båda makarna anser att det föreligger djup och varaktig söndring i äktenskapet.

3 Vilka rättsliga konsekvenser får en äktenskapsskillnad när det gäller

3.1 makarnas personliga förhållanden (t.ex. i fråga om efternamn),

En frånskild person får gifta om sig eller ingå ett registrerat partnerskap. Äktenskapsskillnaden kan få följder i fråga om den före detta partners efternamn. En före detta make eller maka kan ansöka hos domstolen om att få den andras rätt att använda dennes efternamn återkallad. En sådan ansökan förutsätter att det finns goda skäl och att det inte finns några barn födda i äktenskapet.

3.2 fördelningen av makarnas egendom,

Lagstadgat system

Det lagstadgade system som gäller sedan den 1 januari 2018 är en begränsad egendomsgemenskap (*beperkte*

gemeenschap van goederen). Detta innebär att egendomsgemenskapen är begränsad till de tillgångar och skulder som makarna hade gemensamt före äktenskapet samt alla tillgångar och skulder som makarna förvärvat under äktenskapet. Alla tillgångar som förvärvats gemensamt före äktenskapet och tillgångar som förvärvats under äktenskapet utgör tillsammans den gemensamma egendomen (*boedelmenging*). Skulder som uppkom gemensamt före äktenskapet eller som har uppstått under äktenskapet innehas gemensamt av makarna, oavsett vilken make som ådragit sig skulden. En fordringsägare kan driva in skulden från de tillgångar som ingår i den gemensamma egendomen. Tillgångar och skulder som tillhörde endast en av makarna före äktenskapet ingår inte i den lagstadgade egendomsgemenskapen. De förblir den makens enskilda egendom. Även arv och gåvor faller utanför den lagstadgade begränsade egendomsgemenskapen, oavsett när man fick dem. Arv och gåvor som erhållits både före och under äktenskapet förblir den berörda makens enskilda egendom.

Makar som gifte sig före införandet av det lagstadgade begränsade egendomsgemenskapen (dvs. före den 1 januari 2018) omfattas av det lagstadgade systemet med full egendomsgemenskap. I den gemensamma egendomen ingår i princip makarnas hela egendom, oavsett om egendomen förvärvats före eller under äktenskapet. Alla tillgångar som ägs av någon av makarna utgör gemensam egendom (*boedelmenging*). Även alla skulder är i princip gemensamma skulder, oavsett om de uppstått före eller under äktenskapet, oberoende av vilken av makarna som ådragit sig skulden. En fordringsägare kan kräva att få ut sin fordran ur den fulla gemensamma egendomen.

Både enligt reglerna om begränsad egendomsgemenskap och reglerna om full egendomsgemenskap som tillämpades före den 1 januari 2018 upplöses egendomsgemenskapen vid äktenskapsskillnad, dvs. på grundval av införandet av domen om äktenskapsskillnad i folkbokföringsregistret. I och med detta upphör den gemensamma egendomen. Vid äktenskapsskillnad måste den gemensamma egendomen delas upp. Det måste då fastställas vad av den gemensamma egendomen var och en av makarna har rätt till. Lagens utgångspunkt är att egendomen delas lika mellan makarna. Makarna kan besluta att avvika från den regeln och enas om en annan fördelning i ett skilsmäsoavtal (*echtscheidingsconvenant*) eller i samband med den faktiska fördelningen av egendomen.

Äktenskapsförord

Makar kan välja ett annat system än det lagstadgade genom att ingå ett äktenskapsförord före eller (mer sällan) under äktenskapet. Fördelningen av egendomen vid en äktenskapsskillnad regleras då av villkoren i äktenskapsförordet eller av det avtal som ingåtts efter giftermålet.

3.3 makarnas gemensamma, underåriga barn,

Vårdnad

Efter äktenskapsskillnaden behåller föräldrarna gemensam vårdnad om sina barn, liksom de hade under äktenskapet. Endast i undantagsfall kan domstolen uppmanas att tilldela endast en av föräldrarna vårdnaden. Ansökan om enskild vårdnad kan göras av båda föräldrarna tillsammans eller av en av dem. En förälder som inte får vårdnaden har rätt till umgänge med barnet. Båda föräldrarna (eller en av dem) kan begära att domstolen fastställer ett schema för umgängesrätten.

Underhåll till barn

Om föräldrarna behåller gemensam vårdnad efter skilsmässan bör de ingå ekonomiska överenskommelser för vård och omsorg om barnen. De kan också begära att domstolen fastställer vad som ska gälla. Om de inte kan komma överens kan domstolen fastställa ett underhållsbidrag. Om en av föräldrarna beviljas ensam vårdnad kommer domstolen på begäran att bedöma hur mycket den andra föräldern bör bidra med till kostnaderna för barnets vård och omsorg. Principen är att föräldrarna kommer överens om betalningarna själva. Mer information om dessa frågor finns på webbplatsen för [nationella byrån för inkassering av underhållsbidrag \(Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen\)](#).

3.4 underhållsskyldighet mot den andra maken?

Underhållsskyldigheten mellan makar kvarstår sedan äktenskapet har upplösts. En före detta maka/make vars inkomst inte är tillräcklig för dennes försörjning och som inte rimligen kan förväntas uppbära en sådan inkomst, kan av domstolen, på dennes begäran, i domen om äktenskapsskillnad eller i ett senare beslut beviljas ett

underhållsbidrag som ska betalas av den före detta maken/makan. Ersättningen kan fastställas av domstolen i domen om äktenskapsskillnad eller i ett senare beslut. Vid fastställandet av beloppet beaktar domstolen den underhållsberättigade makens behov och den underhållsskyldige makens betalningsförmåga. Även icke-finansiella faktorer kan spela en roll, till exempel hur länge äktenskapet har varat och hur länge makarna har bott tillsammans. Om domstolen inte fastställer någon tidsfrist för underhållsskyldigheten upphör den efter tolv år. Domstolen kan förlänga denna tidsfrist på begäran av en före detta make/maka som kräver underhåll på grund av ekonomiska svårigheter. Efter ett kort (högst fem år) och barnlöst äktenskap varar underhållsskyldigheten i princip inte längre än den tid som äktenskapet varade. Om makarna eller de före detta makarna är överens om underhållet kan de fastställa detta i ett skilsmäsoavtal.

4 Vad är den praktiska innebörden av hemskillnad?

Hemskillnad (*scheidung van tafel en bed*) är ett sätt att bryta sammanlevnaden utan att upplösa äktenskapet. Hemskillnad är av betydelse för makar som vill separera och reglera de juridiska följderna av separationen men som av t.ex. religiösa eller ekonomiska skäl inte vill skiljas. Hemskillnad erbjuder en möjlighet till försoning. Det kan också vara en mellanfas innan äktenskapet upplöses. Hemskillnaden vinner laga kraft när domstolens beslut förs in i registret gällande makarnas förmögenhetsförhållanden. Liksom vid äktenskapsskillnad måste detta göras inom sex månader.

5 Vilka krav måste vara uppfyllda för att erhålla hemskillnad?

Den enda grunden för hemskillnad är djup och varaktig söndring i äktenskapet.

6 Vad får en hemskillnad för rättsliga följder?

Hemskillnaden har samma följder för makarnas förmögenhetsförhållanden, vårdnad och umgänge med barn samt underhåll och pensioner som vid en äktenskapsskillnad. Äktenskapet består emellertid. Enligt lagen ärver inte makar som beviljats hemskillnad varandras egendom om en av dem avlider. Om makarna efter en hemskillnad vill skiljas fullt ut kan de ansöka om äktenskapsskillnad. Makar som beviljats hemskillnad kan leva tillsammans med en ny partner och skapa sig ett nytt liv, däremot kan de inte ingå ett nytt äktenskap eller registrerat partnerskap.

En ensidig ansökan om upplösning av äktenskapet efter hemskillnad kan inte inges när som helst. Vid en ensidig ansökan gäller en väntetid på tre år som domstol i särskilda fall kan förkorta till ett år. Fristen på tre år börjar löpa när hemskillnaden har registrerats. Vid en gemensam ansökan om upplösning av äktenskapet efter hemskillnad finns ingen väntetid. Äktenskapsskillnaden blir giltig genom att domen förs in i folkbokföringsregistret.

7 Vad är den praktiska innebörden av annullering av äktenskap?

Ett äktenskap får endast annulleras genom ett domstolsbeslut efter det att en ansökan har ingetts. Ett äktenskap som har ingåtts mellan parterna kan alltså inte vara rättsligt (automatiskt) ogiltigt. Så länge ett äktenskap inte har annullerats är det giltigt. I lagen anges på vilka grunder en annullering kan ske och vem som kan ansöka om det.

8 Vilka krav måste vara uppfyllda för att ett äktenskap ska annulleras?

Följande grunder finns i lagstiftningen för en ansökan om annullering. Parterna har gift sig trots att det förelåg

- äktenskapshinder (t.ex. avseende minimiålder, tillstånd för underårig att gifta sig, förbud mot månggifte, släktskap som äktenskapshinder),
- tvång eller misstag,
- skenäktenskap,
- psykisk funktionsnedsättning hos någon av makarna,
- saknad befogenhet hos vigselförrättaren eller
- för få vittnen.

9 Vad blir den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras?

En annullering har retroaktiv verkan och gäller från den tidpunkt då äktenskapet ingicks. När domstolen har annullerat äktenskapet anses äktenskapet aldrig ha existerat. Under vissa omständigheter kan det göras undantag från denna regel. I sådant fall får annulleringen samma konsekvenser som en äktenskapsskillnad. På så sätt har barn som fötts i ett annullerat äktenskap i familjerättslig mening samma förhållande till föräldrarna. Ett annat undantag gäller en make eller maka som ingått äktenskapet i god tro, dvs. inte var medveten om att äktenskapet var ogiltigt. Se även grunderna för annullering av äktenskap i fråga 8. En make eller maka som ingått äktenskap i god tro kan till exempel begära underhåll från den andra.

10 Kan man lösa frågor som har med äktenskapsskillnaden att göra på annat sätt än genom att väcka talan i domstol?

Medling vid äktenskapsskillnad förekommer ganska ofta i Nederländerna. Makarna försöker med hjälp av en medlare och eventuellt sina advokater komma överens om äktenskapsskillnaden och följderna av den. Sådana överenskommelser tas upp i en skriftlig handling, ett så kallat skilsmäsoavtal. Avtalet får omfatta frågor som uppdelning av egendom, underhållsskyldighet och kostnader för vård och omsorg om barnen. Domstolen kan ta med avtalet som förberetts under medlingen i sin dom.

Det finns en sammanslutning av familjerättsadvokater och medlare vid äktenskapsskillnad (*Vereniging van Familierechtadvocaten en Scheidingsbemiddelaars*) vars medlemmar är specialiserade på områden som äktenskapsskillnad och underhåll. De är också specialiserade på medling vid äktenskapsskillnad och allting som det innefattar. Mer information hittar du på <https://www.verenigingfas.nl/>.

11 I vilken domstol ansöker man om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap? Vilka formaliteter måste följas och vilka handlingar bör bifogas ansökan?

Ansökan

Ett förfarande om äktenskapsskillnad inleds alltid med en ansökan till domstol (*verzoekschrift*). Ansökan ska innehålla uppgifter om makarnas för- och efternamn och deras bostads- eller uppehållsadress. Om det finns underåriga barn måste samma uppgifter lämnas för barnen. Man kan också ansöka om kompletterande beslut (*nevenvoorzieningen*) i frågor som har samband med äktenskapsskillnaden. Domstolen kan fatta kompletterande beslut om bland annat

- vårdnad av och umgänge med underåriga barn,
- underhåll till barn och/eller tidigare maka/make,
- fördelning av makars förmögenhet eller avveckling av den ordning som fastställts i ett äktenskapsförord.
- användning av den gemensamma bostaden, och
- utjämning av pension.

En ansökan om äktenskapsskillnad ska ges in till distriktsdomstolen (*rechtbank*) av sökandens advokat. Om den sökande bor i Nederländerna kan ansökan ges in till domstolen i den domkrets där han eller hon bor. Om den sökande inte bor i Nederländerna men den andra maken/makan gör det ska ansökan ges in till domstolen i den domkrets där den andra bor. Om båda bor utanför Nederländerna måste ansökan ges in till domstolen i Haag.

Vilka handlingar ska bifogas?

- Originalutdrag ur folkbokföringsregistret (högst tre månader gamla) för båda makarna, med angivande av nationalitet, civilstånd och, för den som inte är nederländsk medborgare, datum för inresa till Nederländerna. Om den ena maken är nederländsk medborgare och den andra inte måste man också ange när den utländska maken bosatte sig i Nederländerna.
- Originalutdrag ur födelseregistret (högst tre månader gamla) för eventuella underåriga barn.
- Ett originalutdrag ur äktenskapsregistret (högst tre månader gammalt, från kommunhuset på den plats där man gifte sig). Om äktenskapet har ingåtts utomlands kan det räcka med att man ger in

äktenskapsbeviset i original eller ett äldre registerutdrag.

- Om det finns underåriga barn i äktenskapet, en plan gällande barnens omvårdnad. I planen fastställs vad föräldrarna har kommit överens om när det gäller barnen, såsom deras dagliga omvårdnad, skolgång, sportaktiviteter, sjukvård, överenskommelser för särskilda dagar såsom semesterdagar och helgdagar, ekonomiska frågor och praktiska detaljer (vem som hämtar och vem som lämnar barnen).

12 Kan man få rättshjälp för att täcka kostnaderna i målet?

Om sökanden inte kan bära hela eller delar av kostnaderna för en advokat eller medlare kan han eller hon på vissa villkor vara berättigad till subventionerad rättshjälp. Rättshjälpsmyndigheten (*Raad voor de rechtsbijstand*) beviljar rättshjälp genom särskilda medlare som är registrerade där. Mer information om villkoren för att få rättshjälp finns på <https://www.rvr.org/>.

Rätten till subventionerad rättshjälp gäller även gränsöverskridande tvister om sökanden bor utanför Nederländerna men inom EU, i enlighet med det europeiska direktivet om rättshjälp vid gränsöverskridande tvister (EGT L 26, 31.1.2003). Med hjälp av det standardformulär som hör till direktivet och är identiskt i alla medlemsstater kan man ansöka till rättshjälpsmyndigheten i Haag om rättshjälp. Vid behov kan rättshjälpsmyndigheten hjälpa till att utse en advokat. Mer information hittar du på <https://www.rvr.org/>.

Sökande som bor utanför EU kan få rättshjälp i Nederländerna under vissa omständigheter som omfattas av ett fördrag eller en konvention. Följande konventioner är av betydelse: 1954 års Haagkonvention angående vissa till civilprocessen hörande ämnen, 1977 års europeiska överenskommelse om översändande av ansökningar om rättshjälp och 1980 års Haagkonvention om internationell rättshjälp. Dessa konventioner innehåller bestämmelser som generellt innebär att medborgare i konventionsstaterna kan få kostnadsfri rättshjälp i alla andra konventionsstater på samma villkor som de egna medborgarna. Om ett sådant fall uppstår i Nederländerna kan en förklaring om bristande betalningsförmåga (*verklaring van onvermogen*) erhållas från den behöriga myndigheten där sökanden har sin hemvist. Ansökan om rättshjälp skickas tillsammans med denna förklaring till den behöriga myndigheten i det land där rättshjälpen ska ges. Det landet bedömer om sökanden har rätt till rättshjälp eller inte.

13 Kan en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap överklagas?

Ja. Överklagan kan göras genom kansliet till en appellationsdomstol (*gerechtshof*) inom tre månader från det att domen på äktenskapsskillnad utfärdats. Appellationsdomstolens dom kan i rättsfrågor i de flesta fall överklagas till Högsta domstolen (*Hoge Raad der Nederlanden*). Parterna måste företrädas av en advokat.

14 Hur ska man göra för att få en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats i en annan medlemsstat erkänd i [medlemsstat]?

Sedan den 1 augusti 2022 har rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (omarbetning) (Bryssel IIb-förordningen) varit tillämplig i EU:s medlemsstater. Den upphäver Bryssel IIa-förordningen, rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000. Bryssel IIa-förordningen fortsätter att gälla endast för förfaranden som inlemts före den 1 augusti 2022 och för officiella handlingar och avtal som formellt upprättats, registrerats eller blivit verkställbara före den 1 augusti 2022. Bryssel IIb-förordningen gäller för äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap. Med stöd av denna förordning kan domar om äktenskapsskillnad som har meddelats i de övriga medlemsstaterna (utom Danmark) erkännas i Nederländerna utan något särskilt förfarande (se artikel 30.1). Det krävs inte heller något särskilt förfarande för att uppdatera uppgifter om civilstånd i relevanta register, t.ex. när en anteckning beträffande äktenskapsskillnaden måste göras i akten.

En berörd part kan inleda ett rättsligt förfarande för att få det fastställt om en utländsk dom om

äktenskapsskillnad ska erkännas eller inte. I Bryssel IIb-förordningen anges ett antal grunder för att vägra erkännande av äktenskapsskillnad. Ett erkännande får t.ex. inte strida mot grunderna för rättsordningen. Man beaktar också frågan om svaranden (dvs. den part som inte har ansökt om äktenskapsskillnad) på ett korrekt sätt har fått vetskap om förfarandet. Själva beslutet kan dock inte omprövas i sak. Enligt förordningen ska domstolen i den medlemsstat som har meddelat ett avgörande, på begäran av en part, utfärda ett intyg om det avgörandet (med hjälp av ett standardformulär). I intyget anges i vilket land domen har meddelats, uppgifter om parterna, om domen har meddelats i någons utväro, vilken typ av dom det är fråga om (t.ex. äktenskapsskillnad eller hemskillnad), datum för domen och vilken instans som har meddelat domen.

15 Till vilken domstol ska man vända sig för att begära omprövning av ett beslut att i [medlemsstat] erkänna en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i en annan medlemsstat? Hur handläggs sådana mål?

En berörd part som vill motsätta sig att en utländsk dom om äktenskapsskillnad erkänns i Nederländerna kan vända sig till den domstol som beslutar om interimistiska åtgärder i den domkrets där han eller hon är stadigvarande bosatt (*voorzieningenrechter*) och ansöka om att domen inte ska erkännas.

16 Vilket lands lag tillämpas i ett mål om äktenskapsskillnad mellan makar som inte har hemvist i [medlemsstat] eller har olika medborgarskap?

Den 1 januari 2012 trädde avdelning 10 av den nederländska civilrättslagen (*Burgerlijk Wetboek*) i kraft. Här fastställs vilken lagstiftning som ska ha företräde då det föreligger en lagkonflikt.

Huvudregeln är att domstolarna tillämpar Nederländernas lagstiftning för äktenskapsskillnad, oberoende av makarnas nationalitet och hemvist. Om t.ex. en ansökan om äktenskapsskillnad lämnas in i Nederländerna av ett äkta par där båda makarna har belgiskt medborgarskap men bor i Nederländerna, tillämpas nederländsk lagstiftning automatiskt. Det enda fall där detta inte gäller är då makarna själva väljer vilken lagstiftning som ska tillämpas på äktenskapsskillnaden. Makar av samma nationalitet kan välja att lagen i deras ursprungsland ska tillämpas under förfarandet för äktenskapsskillnad, snarare än nederländsk lag. Ett belgiskt par kan med andra ord välja att belgisk lag ska tillämpas på deras äktenskapsskillnad.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

Senaste uppdatering: 11/12/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.